

KSUC-P-049

ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

ผ่องนภา พรหมเกษ

สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บทคัดย่อ

การพัฒนาคนให้สามารถอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อนและแข่งขันสูงภายใต้ศตวรรษที่ 21 นั้นจำเป็นต้องวางรากฐานมาตั้งแต่ปฐมวัย (0-6 ปี) เพราะเป็นวัยแห่งการปลูกฝังรากฐานของชีวิตในทุกๆ ด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต จึงจำเป็นต้องเสริมสร้างให้เด็กเกิดทักษะชีวิตที่เข้มแข็งและมั่นคง พร้อมรองรับการปรับตัว หรือเผชิญกับปัญหารอบตัวได้อย่างเหมาะสมกับวัย อีกทั้งสามารถดูแลตนเอง รับผิดชอบและตอบสนองความต้องการและสิ่งที่พบเจอในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ

ทักษะชีวิตเป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่อยู่รอบตัว การส่งเสริมทักษะชีวิตควรเริ่มต้นจากครอบครัว เพราะเป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ในการอบรมดูแลบ่มเพาะนิสัยให้เด็กมีจริยธรรมที่ดี มีวินัยที่เหมาะสม ประสบการณ์ที่ดีในช่วงปฐมวัยเป็นการหล่อหลอมบุคลิกภาพให้กับเด็ก นับได้ว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า เพราะหากเด็กได้รับการเลี้ยงดูตอบสนองปัจจัยในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม ก็จะส่งผลให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย ถือเป็น การเตรียมความพร้อมให้เด็กสามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย เกิดการคิด การแก้ปัญหา การสื่อสาร การเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี ส่งผลต่อการมีชีวิตที่มีความสุข สอดคล้องกับแก่นของการพัฒนามนุษย์ซึ่งมุ่งหวังให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม

เด็กปฐมวัยเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วยสายสัมพันธ์ที่ีระหว่างเด็กกับครอบครัว ผู้เลี้ยงดูตลอดจนสถานศึกษาและชุมชนที่พร้อมเปิดโอกาสให้เด็กได้เติมเต็มทั้งด้านการคิด จิตใจ อารมณ์และร่างกายสอดประสานผ่านการเรียนรู้โลกด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า ภายใต้วิถีชีวิตที่แท้จริง ผ่านกิจวัตรประจำวันและการเล่น เด็กวัยนี้เรียนรู้ได้ดีจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว การทำกิจวัตรประจำวันที่มีจังหวะสม่ำเสมอ การเล่นที่ใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายล้วนส่งเสริมให้เด็กซึมซับการปลูกฝังทักษะแห่งการดำรงชีวิตอันเป็นรากฐานสำคัญในการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาทักษะชีวิตจึงเป็นดังงานอันทรงคุณค่าที่สะท้อนสู่การร่วมแรงร่วมใจในการอบรมเลี้ยงดูของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผ่านการจัดประสบการณ์ที่ส่งผลให้เด็กมีความสมบูรณ์และสมดุลของชีวิตในทุกๆ ด้านและสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ: ทักษะชีวิต เด็กปฐมวัย ศตวรรษที่ 21